

Bruxelles, 25 noiembrie 2022
(OR. en)

15094/22

**Dosar interinstituțional:
2022/0299(NLE)**

**SOC 644
EMPL 445
ECOFIN 1193**

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	Propunere de RECOMANDARE A CONSILIULUI privind un venit minim adecvat care să asigure incluziunea activă – <i>Acord politic</i>

I. INTRODUCERE

1. La 28 septembrie 2022, Comisia a înaintat Consiliului propunerea menționată în subiect. La 4 martie 2021, Comisia a adoptat Planul de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale, care a fost salutat de liderii Uniunii în cadrul summitului de la Porto din 8 mai 2021. Consiliul European a salutat obiectivele principale pentru 2030 la nivelul UE în domeniul sărăciei, al ocupării forței de muncă, precum și în domeniul competențelor din cadrul Planului de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale. Conform obiectivelor, până în 2030, numărul persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială ar trebui redus cu cel puțin 15 milioane, incluzând cel puțin 5 milioane de copii; cel puțin 78 % dintre persoanele cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani ar trebui să aibă un loc de muncă; și 60 % dintre adulți ar trebui să participe anual la activități de formare profesională.

2. Propunerea se bazează pe Recomandarea 92/441/CEE a Consiliului privind criteriile comune referitoare la resursele și asistența socială suficiente în cadrul sistemelor de protecție socială, pe care o va înlocui, și completează Recomandarea 2008/867/CE a Comisiei privind incluziunea activă a persoanelor excluse de pe piața muncii. Aceasta dă curs apelului lansat de Consiliu la 9 octombrie 2020 în concluziile sale privind consolidarea protecției venitului minim pentru combaterea sărăciei și a excluziunii sociale în pandemia de COVID-19 și dincolo de aceasta ¹.
3. La 7 octombrie 2022, propunerea a fost prezentată de Comisie Grupului de lucru pentru chestiuni sociale. Grupul de lucru a examinat propunerea în cadrul reuniunilor sale din 27 octombrie 2022 și din 14 și 22 noiembrie 2022. În cadrul unei consultări scrise informale, încheiată la 25 noiembrie 2022, delegațiile au convenit în unanimitate asupra textului de compromis al președinției, care figurează în anexă.
4. Nu a fost posibilă revizuirea textului de către experții juriști-lingviști înaintea transmiterii sale, la 8 decembrie, către Coreper și Consiliu (EPSCO), prin urmare Coreperul și Consiliul sunt invitate să ajungă la un acord politic cu privire la textul din anexă.

¹ Documentul 11721/20 REV2.

II. CONCLUZIE

5. Având în vedere cele de mai sus, Comitetul Reprezentanților Permanenți este invitat:
 - a) să confirme acordul Grupului de lucru pentru chestiuni sociale cu privire la textul propunerii, astfel cum figurează în anexa la prezenta notă;
 - b) să recomande Consiliului (EPSCO) să ajungă, în cadrul reuniunii sale din 8 decembrie 2022, la un acord politic în legătură cu Recomandarea Consiliului privind un venit minim adecvat care să asigure incluziunea activă.
6. După obținerea acordului politic, proiectul de recomandare va face obiectul revizuirii de către experții juriști-lingviști și va fi propus spre adoptare ca punct I/A pe ordinea de zi a unei viitoare reuniuni a Consiliului.

Propunere de

RECOMANDARE A CONSILIULUI**privind un venit minim adecvat care să asigure incluziunea activă**

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 292, coroborat cu articolul 153 alineatul (1) litera (j),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) În vederea asigurării unui trai demn în toate etapele vieții, prezenta recomandare vizează combaterea sărăciei și a excluziunii sociale și urmărirea unor niveluri ridicate de ocupare a forței de muncă prin promovarea unui sprijin adecvat pentru venit, în special prin intermediul venitului minim, a accesului efectiv la servicii de facilitare și servicii esențiale pentru persoanele care nu dispun de resurse suficiente și prin încurajarea integrării pe piața muncii a persoanelor care sunt apte de muncă, în conformitate cu abordarea incluziunii active.
- (2) În conformitate cu articolul 151 din TFUE, Uniunea și statele membre au ca obiective, printre altele, promovarea ocupării forței de muncă, îmbunătățirea condițiilor de trai și de muncă, o protecție socială adecvată și combaterea excluziunii.

- (3) Articolul 34 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene („Carta”) recunoaște și respectă drepturile la prestații de securitate socială și la servicii sociale. Carta prevede, de asemenea, că orice persoană care are reședința și se deplasează în mod legal în cadrul Uniunii are dreptul la prestații de securitate socială și la avantaje sociale și că, pentru a combate excluziunea socială și sărăcia, Uniunea recunoaște și respectă dreptul la asistență socială și la asistență în ceea ce privește locuința, destinate să asigure o viață demnă tuturor celor care nu dispun de resurse suficiente.
- (4) Recomandarea 92/441/CEE a Consiliului din 24 iunie 1992 privind criteriile comune referitoare la resursele suficiente și asistența socială în sistemele de protecție socială ² invită statele membre să recunoască dreptul fundamental al persoanelor de a beneficia de resurse suficiente și asistență socială pentru o viață compatibilă cu demnitatea umană, în cadrul unei inițiative globale și consecvente de combatere a excluziunii sociale, și recomandă adaptarea sistemelor lor de protecție socială, după caz. Având în vedere conținutul prezentei recomandări, este oportun ca aceasta să înlocuiască Recomandarea 92/441/CEE.
- (5) Recomandarea 2008/867/CE a Comisiei din 3 octombrie 2008 privind incluziunea activă a persoanelor excluse de pe piața muncii ³ stabilește o strategie cuprinzătoare pentru a facilita integrarea la un loc de muncă durabil și de calitate a persoanelor care sunt apte de muncă și pentru a oferi resurse suficiente pentru o viață demnă, alături de un sprijin pentru participare socială, pentru persoanele care nu sunt apte de muncă. Această abordare integrată, bazată pe combinația a trei componente de politică: un sprijin adecvat pentru venit, piețe incluzive ale muncii și accesul la servicii de calitate, este deosebit de importantă pentru persoanele cu acces minim la piața muncii sau excluse din societate.

² Recomandarea 92/441/CEE Consiliului din 24 iunie 1992 privind criteriile comune referitoare la resursele suficiente și asistența socială în sistemele de protecție socială (JO L 245, 26.8.1992).

³ Recomandarea 2008/867/CE a Comisiei din 3 octombrie 2008 privind incluziunea activă a persoanelor excluse de pe piața muncii (JO L 307, 18.11.2008).

- (6) În noiembrie 2017, Parlamentul European, Consiliul și Comisia au proclamat Pilonul european al drepturilor sociale ⁴, care stabilește 20 de principii pentru a sprijini buna funcționare și echitatea piețelor muncii și a sistemelor de protecție socială. Principiul 14 prevede că „Orice persoană care nu dispune de resurse suficiente are dreptul la un venit minim adecvat care să îi asigure un trai demn în toate etapele vieții și dreptul de acces efectiv la bunuri și servicii de facilitare. Pentru persoanele care sunt apte de muncă, venitul minim ar trebui să fie combinat cu stimulente în vederea (re)integrării pe piața muncii”.
- (7) Planul de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale ⁵ („planul de acțiune”) stabilește ambiția pentru o Uniune socială puternică. În iunie 2021, Consiliul European a salutat obiectivul social al Uniunii privind reducerea sărăciei, în concordanță cu Declarația de la Porto ⁶, potrivit căruia, până în 2030, numărul persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială ar trebui redus cu cel puțin 15 milioane ⁷, incluzând cel puțin 5 milioane de copii. Consiliul European a salutat, de asemenea, obiectivul principal privind ocuparea forței de muncă, și anume ca cel puțin 78 % dintre persoanele cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani să aibă un loc de muncă, precum și obiectivul principal privind competențele, și anume ca cel puțin 60 % din totalul adulților să participe la activități de formare profesională în fiecare an. Un tablou de bord social revizuit și un cadru de evaluare comparativă privind venitul minim, convenite de Comitetul pentru protecție socială, consolidează fundamentarea analitică a semestrului european, a raportului comun privind ocuparea forței de muncă și a recomandărilor specifice fiecărei țări.
- (8) Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă și obiectivele de susținere a acesteia subliniază faptul că creșterea economică durabilă trebuie să se realizeze în același timp cu eradicarea sărăciei și a altor privațiuni, cu reducerea inegalităților și cu îmbunătățirea accesului la sănătate, educație și muncă.

⁴ Proclamația interinstituțională privind Pilonul european al drepturilor sociale (2017/C 428/09).

⁵ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Plan de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale” [COM(2021)102 final].

⁶ <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/>

⁷ Comparativ cu 2019.

- (9) În rezoluția sa din 24 octombrie 2017 ⁸, Parlamentul European a invitat statele membre să introducă un venit minim adecvat, subliniind rolul protecției venitului minim ca instrument de combatere a sărăciei. În concluziile sale din 12 octombrie 2020 ⁹, Consiliul a invitat Comisia să inițieze o actualizare a cadrului Uniunii pentru a sprijini și a completa în mod eficace politicile statelor membre privind protecția venitului minim la nivel național. În cadrul Conferinței privind viitorul Europei, cetățenii au solicitat un cadru comun al Uniunii privind venitul minim ¹⁰.
- (10) Prezenta recomandare se bazează pe constatările evaluărilor Comisiei ¹¹ care analizează progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a Recomandării 2008/867/CE a Comisiei. Evaluările au confirmat validitatea abordării incluziunii active, dar au evidențiat provocări specifice legate, printre altele, de gradul scăzut de adecvare, gradul limitat de adoptare și gradul limitat de acoperire al venitului minim, de potențialii factori de descurajare din cadrul sistemelor fiscale și de securitate socială și de accesul problematic la servicii de calitate care promovează incluziunea socială și integrarea pe piața muncii. Acestea au solicitat, de asemenea, să se pună un accent mai puternic pe sprijinul adecvat pentru incluziunea socială a persoanelor care nu sunt apte de muncă.

⁸ Rezoluția Parlamentului European din 24 octombrie 2017 referitoare la politicile de garantare a venitului minim ca instrument de combatere a sărăciei [2016/2270(INI)].

⁹ Concluziile Consiliului din 12 octombrie 2020 „Consolidarea protecției venitului minim pentru combaterea sărăciei și a excluziunii sociale în pandemia de COVID-19 și dincolo de aceasta”.

¹⁰ Conferința privind viitorul Europei, Raport privind rezultatul final, mai 2022, p. 58.

¹¹ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Follow-up on the implementation by the Member States of the 2008 European Commission recommendation on active inclusion of people excluded from the labour market – Towards a social investment approach” (Urmărirea implementării de către statele membre a Recomandării din 2008 a Comisiei privind incluziunea activă a persoanelor excluse de pe piața muncii – Către o abordare privind investițiile sociale), SWD(2013) 39 final. Document de lucru al serviciilor Comisiei referitor la punerea în aplicare a Recomandării din 2008 a Comisiei privind incluziunea activă a persoanelor excluse de pe piața muncii, SWD(2017) 257 final.

- (11) În pofida unor progrese înregistrate în ceea ce privește reducerea sărăciei și a excluziunii sociale în Uniune în ultimul deceniu, în 2021, peste 95,4 milioane de persoane erau încă expuse riscului, iar riscul era mai mare pentru femei decât pentru bărbați. Creșterea riscului de sărăcie pentru persoanele care trăiesc în gospodării cu un grad de ocupare a forței de muncă (aproape) egal cu zero și accentuarea gravității și a persistenței sărăciei în numeroase state membre, însoțite de o scădere a impactului transferurilor sociale asupra reducerii sărăciei, generează preocupări. Uniunea și statele sale membre ar trebui să depună mai multe eforturi pentru a ajuta persoanele cele mai vulnerabile și defavorizate într-un mod mai eficient.
- (12) Locurile de muncă durabile și de calitate reprezintă cea mai bună modalitate de ieșire din sărăcie și excluziune socială. În același timp, asigurarea prezenței unui număr mai mare de persoane pe piața muncii contribuie la finanțarea sistemelor de protecție socială și consolidează sustenabilitatea financiară a acestora, contribuind la echitatea între generații și promovând coeziunea socială. Pentru a atinge niveluri mai ridicate de ocupare a forței de muncă, este extrem de important ca oamenii să fie sprijiniți în tranziții de succes pe piața muncii.
- (13) Avantajele sociale și economice ale unor plase de siguranță socială adecvate și specifice au devenit și mai importante în timpul măsurilor de limitare a mișcării persoanelor legate de pandemia de COVID-19. Măsurile de limitare a răspândirii bolii au avut un impact disproporționat asupra femeilor și a grupurilor dezavantajate, în special în ceea ce privește accesul la asistență medicală, atât din motive de sănătate fizică, cât și de sănătate mintală, la educație și servicii relevante, agravând, de asemenea, limitările preexistente în ceea ce privește accesul la muncă ¹². Lecțiile învățate în urma crizei au evidențiat, de asemenea, importanța unor sisteme de protecție socială adecvate, cuprinzătoare și reziliente, care să fie instrumente preventive, capabile să reacționeze la șocuri, de sprijinire a redresării.

¹² Raport comun privind ocuparea forței de muncă 2022.

- (14) Tendințele macroeconomice asociate cu globalizarea, tranziția verde și cea digitală, schimbările demografice și tiparele de muncă în schimbare continuă să modeleze Uniunea. Plasele de siguranță socială cuprinzătoare și robuste, care asigură un sprijin adecvat pentru venit și facilitează tranzițiile pe piața muncii, inclusiv sprijinul pentru recalificare și perfecționare, pot contribui la asigurarea faptului că aceste procese sunt juste și incluzive. Modificările modelelor de carieră, combinate cu o creștere a formelor atipice de muncă, pot îngreuna calificarea persoanelor cu venituri mici pentru accesul la sistemele de protecție socială bazate pe asigurări și pot conduce la o creștere a cererii de măsuri de sprijin alternative, cum ar fi venitul minim. Mai mult, în urma războiului de agresiune nejustificat și ilegal al Rusiei împotriva Ucrainei, creșterea bruscă a prețurilor la energie și, ulterior, a inflației afectează gospodăriile cu venituri mici și cele cu venituri medii inferioare. Măsurile privind veniturile pot fi orientate către grupurile vulnerabile și sunt compatibile cu menținerea stimulentei pentru reducerea cererii de energie și îmbunătățirea eficienței energetice.
- (15) Prezenta recomandare se axează pe „persoanele care nu dispun de resurse suficiente”, și anume persoanele care trăiesc în gospodării ale căror resurse monetare și materiale indispensabile pentru sănătatea și bunăstarea lor și pentru participarea la viața economică și socială sunt insuficiente, neregulate sau incerte. Pentru persoanele apte de muncă, plasele de siguranță socială solide trebuie să faciliteze (re)integrarea pe piața muncii prin măsuri de sprijin specifice care să combine măsuri active de ocupare a forței de muncă, sprijin pentru căutarea unui loc de muncă, educație și formare. Pentru toate persoanele aflate în dificultate, inclusiv pentru cele care nu sunt apte de muncă, acestea asigură un sprijin adecvat pentru venit și servicii de facilitare. Astfel, plasele de siguranță socială nu sunt un instrument pasiv, ci acționează, în măsura posibilului, ca o rampă de lansare pentru integrarea socioeconomică și mobilitatea socială ascendentă, îmbunătățind incluziunea și perspectivele de încadrare în muncă.

- (16) Plasele de siguranță socială includ o serie de prestații monetare și în natură care oferă sprijin pentru venit și acces la servicii de facilitare și servicii esențiale. O componentă importantă a sprijinului pentru venit este reprezentată de prestațiile de venit minim, definite ca prestații monetare de ultimă instanță de tip necontributiv și acordate în funcție de resurse care vizează reducerea decalajului pentru a se atinge un anumit nivel global de venit într-o anumită gospodărie atunci când alte surse de venit sau prestații au fost epuizate sau nu sunt adecvate pentru a asigura un trai demn. În unele state membre, prestațiile de venit minim pot fi combinate cu alte prestații monetare acordate gospodăriei și membrilor acesteia, cum ar fi alocațiile pentru copii și alocațiile familiale, alocațiile pentru locuință, indemnizațiile de șomaj, prestațiile de invaliditate, indemnizațiile pentru limită de vârstă sau prestațiile pentru exercitarea unei activități profesionale. De asemenea, acest sprijin poate suplimenta pensiile minime și veniturile din muncă. Prezenta recomandare abordează în principal venitul minim și nu aduce atingere Recomandării Consiliului privind accesul la protecție socială pentru lucrători și pentru persoanele care desfășoară o activitate independentă ¹³.
- (17) Venitul minim este un element-cheie al strategiilor de ieșire din sărăcie și excluziune și poate acționa ca un stabilizator automat. În perioade de criză economică, acesta poate contribui la sprijinirea unei redresări durabile și favorabile incluziunii, la atenuarea scăderii veniturilor gospodăriilor și la limitarea numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială. Pentru persoanele care sunt apte de muncă, venitul minim ar trebui să cuprindă stimulente adecvate și o condiționalitate personalizată și proporțională pentru (re)integrarea pe piața muncii. În același timp, venitul minim ar trebui să fie conceput alături de stimulente pentru muncă, pentru a se evita efectele de histerezis pe piața muncii și și pentru a încuraja niveluri ridicate de ocupare a forței de muncă, o intensitate ridicată a muncii, o tranziție durabilă către piața muncii și o mobilitate ascendentă a veniturilor.

¹³ Recomandarea Consiliului din 8 noiembrie 2019 privind accesul la protecție socială pentru lucrători și pentru persoanele care desfășoară o activitate independentă (2019/C 387/01).

- (18) Prestațiile în natură pot completa prestațiile monetare prin facilitarea accesului la servicii specifice, cum ar fi educația și îngrijirea timpurie (în conformitate cu Recomandarea Consiliului de instituire a unei garanții europene pentru copii ¹⁴), asistența medicală și îngrijirea pe termen lung, locuințele sociale, ocuparea forței de muncă și formarea, precum și la serviciile esențiale. Acordarea unor astfel de prestații în natură poate contribui la contextualizarea evaluării caracterului adecvat al sprijinului pentru venit. Anumite prestații în natură acordate prin intermediul unor sisteme specifice și care sprijină consumul general (de exemplu bonurile valorice pentru alimente sau compensarea costurilor direct legate de locuință, inclusiv tarifele energetice reduse) pentru persoanele care nu dispun de resurse suficiente pot fi luate în considerare la evaluarea caracterului adecvat al sprijinului pentru venit, în măsura în care aceste prestații contribuie în mod direct la îmbunătățirea situației în ceea ce privește veniturile a beneficiarilor de venituri minime.
- (19) Intensificarea eforturilor de a pune în aplicare plase de siguranță socială integrate și solide are potențialul nu numai de a îmbunătăți rezultatele sociale și rezultatele privind starea de sănătate pentru persoanele cu acces minim la piața muncii, ci și de a oferi beneficii sociale și economice durabile pentru Uniune, de a stimula coeziunea economică, socială și teritorială și de a avea ca rezultat societăți mai echitabile, mai coezive și mai reziliente. Sunt necesare eforturi continue pentru a îmbunătăți accesul persoanelor cu venituri mici la sistemul de protecție socială bazat pe asigurări, pentru a le ajuta să dobândească drepturi de protecție socială, în special prin facilitarea unor locuri de muncă de calitate, precum și pentru a coordona furnizarea de sprijin pentru venit în cadrul sistemelor respective. Aceste plase de siguranță ar trebui, de asemenea, să contribuie la creșterea accesului la asistență medicală și la alimente sănătoase pentru cei săraci. Statele membre ar trebui să încerce să sporească eficacitatea și eficiența sistemelor lor de protecție socială, inclusiv în ceea ce privește sprijinirea accesului pe piața muncii, în ansamblu, pentru a evita ca persoanele să ajungă într-o situație de sărăcie sau să fie nevoite să se bazeze pe venitul minim pe termen lung.

¹⁴ Recomandarea (UE) 2021/1004 a Consiliului din 14 iunie 2021 de instituire a unei Garanții europene pentru copii (JO L 223, 22.6.2021).

(20) Deși toate statele membre dispun de plase de siguranță socială, progresele înregistrate în ceea ce privește accesibilitatea și adecvarea acestora au fost inegale. Conceperea acestora variază de la un stat membru la altul, reflectând tradițiile naționale diferite și arhitectura generală a sistemelor de protecție socială, precum și interacțiunea dintre prestațiile monetare și cele în natură. În pofida celor menționate, statele membre se confruntă cu provocări similare. Deși a avut loc o anumită convergență, reformele adoptate până în prezent nu au fost întotdeauna suficiente sau punerea lor în aplicare a fost lentă, astfel cum se reflectă în recomandările relevante mai vechi specifice fiecărei țări, emise în cadrul procesului semestrului european. Planurile naționale din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență au în vedere sprijinirea reformelor și a investițiilor în statele membre în cauză pentru a consolida eficacitatea, conceperea și reziliența sistemelor lor de protecție socială, inclusiv prin îmbunătățirea modului în care este conceput venitul minim și prin asigurarea unei convergențe ascendente în ceea ce privește gradul de adecvare și de acoperire al acestuia. Mai multe investiții se axează, de asemenea, pe combaterea sărăciei energetice și pe îmbunătățirea accesului la servicii esențiale pentru gospodăriile vulnerabile.

(21) Sprijinul pentru venit este considerat adecvat atunci când asigură un trai demn în toate etapele vieții. Pentru a asigura caracterul adecvat al sprijinului global pentru venit, este necesară o metodologie solidă și transparentă pentru stabilirea, revizuirea la intervale regulate și, ori de câte ori este relevant, ajustarea anuală a venitului minim, pe baza unor indicatori relevanți și ținând seama de nevoile specifice ale gospodăriilor. Valorile de referință, cum ar fi pragul riscului de sărăcie ¹⁵ la nivel național sau metodologiile bazate pe un coș de bunuri și servicii definit la nivel național care reflectă costul vieții și nevoile persoanelor care nu dispun de resurse suficiente într-un anumit stat membru sau într-o anumită regiune, pot contribui la orientarea evaluării gradului de adecvare. Gradul de adecvare poate fi, de asemenea, evaluat în raport cu veniturile din muncă, cum ar fi venitul unei persoane cu câștiguri salariale scăzute sau al unei persoane cu salariu minim, respectând în același timp pragul riscului de sărăcie sau asigurând costul vieții și nevoile persoanelor care nu dispun de resurse suficiente. Deși este evident că veniturile din muncă (deja la nivelul salariului minim) ar trebui să fie mai mari decât veniturile din prestații, nu există nicio dovadă a unui impact negativ semnificativ, în medie, asupra probabilității de a găsi un loc de muncă pentru persoanele care primesc un venit minim garantat. Având în vedere disparitățile de la o țară la alta în ceea ce privește gradul de adecvare, statele membre ar trebui să atingă niveluri adecvate ale sprijinului global pentru venit în mod progresiv. Atunci când determină și ajustează nivelul venitului minim, statele membre ar trebui să ia în considerare nivelul inflației (în special pentru alimente și energie), creșterea costului vieții și evoluția salariilor.

¹⁵ Pragul riscului de sărăcie este definit ca fiind 60 % din mediana veniturilor disponibile pe adult echivalent după transferurile sociale (EUROSTAT).

- (22) Criteriile de eligibilitate privind venitul minim pot constitui o barieră în calea accesului anumitor grupuri. În principiu, copiii sunt acoperiți ca parte a gospodăriei. Cu toate acestea, dacă pragul de vârstă stabilit pentru solicitanți este mai mare de 18 ani, acest lucru poate limita accesul tinerilor adulți. Restricțiile legate de durata minimă a șederii legale pot limita accesul cetățenilor străini, în timp ce lipsa unei adrese permanente îngreunează obținerea unui venit minim de către persoanele fără adăpost sau persoanele care trăiesc în zone defavorizate (de exemplu, în așezări ale romilor). În timp ce testarea mijloacelor este un element esențial pentru a asigura direcționarea adecvată a venitului minim, un grad insuficient de acoperire poate apărea, de asemenea, atunci când pragul pentru valoarea totală maximă a veniturilor și bunurilor în cadrul testării mijloacelor este stabilit la un nivel scăzut, excluzând astfel unele gospodării, chiar dacă acestea sunt sărace. Introducerea, de exemplu, a unor criterii nediscriminatorii pentru accesul la un venit minim nu afectează excepțiile de la egalitatea de tratament prevăzute sau permise de dreptul Uniunii, cum ar fi Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului.
- (23) Ar trebui abordate lacunele în ceea ce privește gradul de acoperire al venitului minim, iar continuitatea acoperirii în diferite etape ale vieții ar trebui să fie asigurată prin instituirea unor criterii de acces transparente și nediscriminatorii. Vârsta, existența unei adrese permanente sau cerința privind o ședere legală disproporționat de lungă nu ar trebui să constituie o barieră în calea accesului la venitul minim. Testarea mijloacelor include, de obicei, diferite tipuri de venituri (cum ar fi de la locul de muncă sau prestațiile deja acordate) și anumite active (cum ar fi bunurile deținute în proprietate). Pragurile pentru testarea mijloacelor și tipurile de venituri și active excluse de la testarea mijloacelor ar trebui să reflecte un trai demn pentru gospodăriile de diferite tipuri și dimensiuni dintr-un anumit stat membru. Veniturile salariale mici (cum ar fi veniturile unice sau veniturile neregulate) ar trebui să fie tratate în mod proporțional în cadrul testării mijloacelor, într-un mod care să protejeze stimulentele pentru muncă pentru cei apti de muncă și să nu excludă solicitanții de la obținerea de prestații (eventual mai mici). Accesul la venitul minim trebuie să fie acordat rapid, fără întârzieri inutile, iar dreptul ar trebui să fie nelimitat, cu condiția ca solicitanții să îndeplinească în continuare criteriile de eligibilitate și de condiționalitate specifice, sub rezerva unor revizuri periodice. Termenul prevăzut pentru prelucrarea cererii, de 30 de zile de la data depunerii, poate fi întrerupt în cazul în care este necesară stabilirea tuturor faptelor, cu condiția ca, acolo unde este posibil, persoanele care nu dispun de resurse suficiente să beneficieze de asistență provizorie adecvată.

- (24) În perioade de încetinire a creșterii economice și în diferite tipuri de situații de criză, flexibilitatea în conceperea venitului minim, inclusiv prin simplificarea temporară a accesului, relaxarea criteriilor de eligibilitate sau prelungirea duratei prestațiilor, poate juca un rol important în atenuarea consecințelor sociale negative, precum și un rol stabilizator în economie. Măsurile de consolidare fiscală care au ca rezultat mai degrabă reducerea nivelurilor de protecție decât îmbunătățirea eficacității sistemelor ar trebui să fie utilizate doar ca opțiune de ultimă instanță și să fie însoțite de o evaluare a impactului distributiv pentru atenuarea efectelor negative asupra celor mai dezavantajate categorii; nivelul de protecție ar trebui, în orice caz, să rămână adecvat.
- (25) Sarcina administrativă disproporționată, lipsa de conștientizare sau teama de stigmatizare sau discriminare pot determina persoanele eligibile pentru un venit minim să nu solicite accesul la acesta. Evitarea sistemelor fragmentate, asigurarea accesibilității generale și a simplității procedurilor de depunere a cererilor și oferirea de sprijin administrativ potențialilor solicitanți pot spori gradul de adoptare a venitului minim. Sunt necesare măsuri suplimentare pentru a facilita adoptarea venitului minim de către gospodăriile monoparentale, conduse în principal de femei. În plus, concomitent cu respectarea normelor de protecție a datelor, eforturile proactive de informare ar trebui să vizeze în special zonele defavorizate din punct de vedere social și gospodăriile cele mai marginalizate, inclusiv cele rome. Accesibilitatea redusă a instrumentelor digitale sau lipsa competențelor de utilizare a acestora pot constitui, de asemenea, o barieră în calea accesului efectiv, inclusiv pentru persoanele cu handicap. Monitorizarea și analiza periodică a datelor relevante pot contribui la înțelegerea cauzelor neadoptării și la îmbunătățirea răspunsului în materie de politici.

(26) Deși testarea mijloacelor se efectuează la nivel de gospodărie, adesea aceasta nu ține seama de poziția persoanelor în cadrul gospodăriei, de posibila repartizare inegală a veniturilor familiei și de dorința de autonomie. Acest lucru afectează în special femeile, deoarece este mai probabil ca ele să aibă venituri mai mici, salarii mai mici și responsabilități de îngrijire mai mari. Fără a modifica neapărat practica de testare a mijloacelor și fără a crește nivelul general al prestațiilor primite de către gospodărie, soluțiile adoptate în conformitate cu legislația și practicile naționale care facilitează primirea de către membrii individuali ai gospodăriei a cotei lor din sprijinul pentru venit pot contribui la asigurarea egalității de gen și a independenței economice, precum și a securității veniturilor femeilor, tinerilor adulți și persoanelor cu handicap.

- (27) Consolidarea unor piețe incluzive ale muncii, care să fie accesibile tuturor, este importantă pentru a atenua dependența pe termen lung de sprijinul pentru venit. Cerințele de activare și politicile active din domeniul pieței muncii pot încuraja intensificarea eforturilor de căutare a unui loc de muncă și acceptarea ofertelor de locuri de muncă, atunci când includ servicii de sprijin, cum ar fi consilierea, îndrumarea și asistența la căutarea unui loc de muncă, precum și măsuri de asigurare a unui echilibru între viața profesională și cea privată. În conformitate cu Recomandarea Consiliului privind „O punte către locuri de muncă – consolidarea Garanției pentru tineret”¹⁶, ar trebui să se acorde o atenție deosebită tinerilor adulți NEET¹⁷ expuși riscului de sărăcie sau de excluziune socială prin reintegrarea acestora în sistemele de educație, de formare sau pe piața muncii în cel mai scurt timp posibil, în timp ce primirea de sprijin pentru venit ar trebui să fie corelată cu măsuri de activare deosebit de puternice. În conformitate cu Strategia privind drepturile persoanelor cu handicap, ar trebui să se acorde o atenție deosebită și nevoilor persoanelor cu handicap. Oportunitățile de perfecționare și recalificare, sprijinul personalizat și orientarea care răspund unor nevoi specifice, asigurarea unor locuri de muncă de calitate, promovarea păstrării locului de muncă și facilitarea avansării la locul de muncă pot sprijini tranziția către ocuparea unui loc de muncă la toate vârstele. Revizuirile periodice ale elementelor cu efect de stimulare sau de descurajare din cadrul sistemelor fiscale și de securitate socială, eliminarea treptată a sprijinului pentru venit la ocuparea unui loc de muncă sau posibilitatea de a-l combina cu câștigul salarial pot crește venitul disponibil al gospodăriei, contribuind astfel la rentabilizarea muncii, la reducerea sărăciei persoanelor încadrate în muncă și la stimularea încadrării în muncă cu forme legale. În același timp, prestațiile pentru exercitarea unei activități profesionale trebuie să fie concepute cu atenție pentru a se evita capcanele salariilor mici.
- (28) Ocuparea unui loc de muncă în cadrul economiei sociale ar putea fi un punct de plecare către alte sectoare ale pieței muncii. Facilitarea tranziției către ocuparea unui loc de muncă ar trebui să fie sprijinită prin punerea la dispoziția angajatorilor a unor măsuri dedicate, însoțite de stimulente financiare specifice, dacă este necesar.

¹⁶ Recomandarea Consiliului din 30 octombrie 2020 privind „O punte către locuri de muncă – consolidarea Garanției pentru tineret” și de înlocuire a Recomandării Consiliului din 22 aprilie 2013 privind înființarea unei garanții pentru tineret (JO C 372, 4.11.2020).

¹⁷ NEET – (tânăr) care nu este încadrat profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare.

- (29) Serviciile de incluziune socială, de exemplu asistența socială, consilierea, îndrumarea, mentoratul, sprijinul psihologic și diverse sisteme de reabilitare, precum și măsurile de facilitare a accesului la alte servicii de facilitare sau servicii esențiale sunt, de asemenea, necesare pentru a construi plase de siguranță socială solide. De asemenea, ar trebui continuate eforturile de îmbunătățire a calității serviciilor, în conformitate cu Cadrul european de calitate pe bază voluntară pentru serviciile sociale ¹⁸, precum și de asigurare a continuității accesului la serviciile esențiale. Totodată, ar trebui consolidate măsurile de eliminare a barierelor financiare și nefinanciare care împiedică accesul egal și universal la servicii.
- (30) Un sprijin mai individualizat care vizează identificarea și abordarea nevoilor complexe ale persoanelor care nu dispun de resurse suficiente și ale gospodăriilor acestora poate contribui în mod semnificativ la reușita integrării sociale și economice a acestora. O evaluare a nevoilor este o condiție prealabilă pentru a încheia un plan de incluziune personalizat care să acopere persoanele care nu dispun de resurse suficiente dintr-o anumită gospodărie (individual sau în comun), stabilind tipul de sprijin necesar și obiectivele convenite. Sprijinul ar trebui să includă măsuri de incluziune socială sau măsuri de politică activă pe piața muncii eșalonate corespunzător, în funcție de situația individuală și de disponibilitatea de a lucra, asigurând, în același timp, un echilibru între stimulentele pozitive și cerințele de activare ¹⁹. Acordurile de integrare în muncă încheiate în conformitate cu Recomandarea Consiliului privind integrarea șomerilor de lungă durată pe piața forței de muncă ²⁰ pot servi, de asemenea, acestui scop și, dacă este necesar, pot fi adaptate în consecință.

¹⁸ Un cadru european de calitate pe bază voluntară pentru serviciile sociale, SPC/2010/10 final.

¹⁹ Datele existente indică faptul că o căutare mai activă a unui loc de muncă conduce la o creștere a gradului de ocupare a forței de muncă, în schimb nu există date potrivit cărora existența unor norme mai stricte în materie de sancțiuni ar avea un efect pozitiv similar asupra ocupării forței de muncă. A se vedea: OCDE, „Does Demanding Activation Work? A Comparative Analysis of the Effects of Unemployment Benefit Conditionality on Employment in 21 Advanced Economies, 1980–2012” (Funcționează activarea exigentă? O analiză comparativă a efectelor condiționalității indemnizațiilor de șomaj asupra ocupării forței de muncă în 21 de economii avansate, 1980-2012).

²⁰ Recomandarea Consiliului din 15 februarie 2016 privind integrarea șomerilor de lungă durată pe piața forței de muncă (JO C 67, 20.2.2016).

- (31) Existența unor mecanisme de guvernare eficace este esențială pentru asigurarea unor plase de siguranță socială solide. Administrarea prestațiilor și furnizarea de servicii ar trebui să profite de instrumentele oferite de tranziția digitală, evitând în același timp excluderea din cauza decalajului digital. Ar trebui depuse eforturi pentru a asigura alinierea și coordonarea strânsă a sistemelor și prestațiilor existente, precum și coordonarea acestora cu alte politici. Trebuie să se acorde o atenție deosebită consolidării capacității operaționale a tuturor instituțiilor implicate. Schimbul de date și o cooperare mai strânsă între diferitele niveluri de guvernare și servicii, inclusiv prin acorduri formale sau ghișee unice, facilitează un sprijin mai bine integrat. O monitorizare fiabilă și o evaluare periodică a impactului politicilor, cu implicarea tuturor părților interesate, pot contribui la creșterea eficienței, la elaborarea de politici în cunoștință de cauză și la îmbunătățirea transparenței sistemelor naționale.
- (32) Organizațiile societății civile joacă adesea un rol complementar important în lupta împotriva sărăciei și a excluziunii sociale. Activitățile lor specifice pot sprijini autoritățile publice în elaborarea și punerea în aplicare a unor politici de incluziune și de activare. Prin furnizarea de sprijin material și psihosocial persoanelor celor mai vulnerabile, organizațiile societății civile contribuie la restabilirea demnității umane și la sprijinirea incluziunii sociale și, totodată, îi orientează pe cei apți de muncă pe calea către angajare.
- (33) Învățarea reciprocă și schimbul de bune practici la nivelul Uniunii, împreună cu activitatea analitică care vizează dezvoltarea în continuare a cadrului existent al Uniunii de evaluare comparativă privind venitul minim, inclusiv prin îmbunătățirea disponibilității și a comparabilității indicatorilor relevanți și a regularității datelor, ar trebui să sprijine statele membre în elaborarea și punerea în aplicare a reformelor naționale.

- (34) Sunt disponibile fonduri ale Uniunii pentru a sprijini punerea în aplicare a prezentei recomandări. În cadrul Fondului social european Plus ²¹, fiecare stat membru ar trebui să aloce cel puțin 25 % din Fondul social european Plus pentru combaterea excluziunii sociale. Fondul european de dezvoltare regională și programul InvestEU pot sprijini în egală măsură investițiile în infrastructurile sociale de facilitare, cum ar fi locuințele sociale și educația și îngrijirea timpurie, precum și în echipamente și în accesul la servicii de calitate. Instrumentul de sprijin tehnic și Mecanismul de redresare și reziliență sprijină deja statele membre în elaborarea și punerea în aplicare a reformelor structurale în domeniul venitului minim.
- (35) Punerea în aplicare a prezentei recomandări nu poate fi utilizată pentru a reduce nivelul de protecție prevăzut de legislația națională existentă sau precizat în Recomandarea 92/441/CEE. Statele membre sunt invitate să introducă sau să mențină dispoziții mai favorabile decât cele recomandate în prezentul document.
- (36) Sustenabilitatea generală a finanțelor publice și finanțarea adecvată a venitului minim sunt esențiale pentru reziliența, eficiența și eficacitatea acestora. Punerea în aplicare a prezentei recomandări nu ar trebui să afecteze în mod semnificativ echilibrul financiar al sistemelor de protecție socială ale statelor membre.

²¹ Regulamentul (UE) 2021/1057 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de instituire a Fondului social european Plus (FSE+) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1296/2013, JO L 231, 30.6.2021.

- (37) Evaluarea impactului distributiv este un instrument util pentru a determina impactul măsurilor bugetare și al altor reforme și investiții asupra diferitelor grupuri de venit, inclusiv asupra celor mai dezavantajate categorii. Astfel, evaluarea impactului distributiv poate contribui la o elaborare mai eficientă și mai eficace a reformelor în domeniul fiscal și al prestațiilor sociale, asigurându-se că nimeni nu este lăsat în urmă. O comunicare a Comisiei oferă statelor membre orientări cu privire la cea mai bună modalitate de a integra evaluarea impactului distributiv în procesele lor de elaborare a politicilor ²².
- (38) Prezenta recomandare este adoptată cu respectarea deplină a competențelor statelor membre de a-și defini și organiza sistemul de protecție socială,

ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE:

OBIECTIV

1. În vederea asigurării unui trai demn în toate etapele vieții, prezenta recomandare vizează combaterea sărăciei și a excluziunii sociale prin promovarea unui sprijin adecvat pentru venit, în special prin intermediul venitului minim, și a accesului efectiv la servicii de facilitare și servicii esențiale pentru persoanele care nu dispun de resurse suficiente și prin încurajarea integrării pe piața muncii a persoanelor care sunt apte de muncă, în conformitate cu abordarea incluziunii active.

²² Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „O mai bună evaluare a impactului distributiv al politicilor statelor membre” [COM(2022) 494 final].

DEFINIȚII

2. În sensul prezentei recomandări, se aplică următoarele definiții:

- (a) „persoane care nu dispun de resurse suficiente” înseamnă persoanele care trăiesc în gospodării ale căror resurse monetare și materiale indispensabile pentru sănătatea și bunăstarea lor și pentru participarea la viața economică și socială sunt insuficiente, neregulate sau incerte;
- (b) „sprijin pentru venit” înseamnă un total al tuturor tipurilor de prestații monetare acordate gospodăriei și membrilor acesteia, inclusiv prestațiile de venit minim;
- (c) „venit minim” înseamnă plasele de siguranță de tip necontributiv de ultimă instanță și acordate în funcție de resurse, destinate persoanelor care nu dispun de resurse suficiente, care funcționează în cadrul sistemelor de protecție socială;
- (d) „grad de acoperire” înseamnă dreptul de a participa la venitul minim, astfel cum este definit în legislația națională;
- (e) „grad de adoptare” înseamnă proporția persoanelor care nu dispun de resurse suficiente, care au dreptul să participe la venitul minim și care participă efectiv la acesta;
- (f) „servicii de facilitare” înseamnă servicii care vizează nevoile specifice ale persoanelor care nu dispun de resurse suficiente, pentru a se asigura că acestea sunt capabile să se integreze în societate și, după caz, pe piața muncii, inclusiv servicii de incluziune socială, de exemplu asistență socială, consiliere, îndrumare, mentorat, sprijin psihologic, reabilitare și alte servicii de facilitare generale, inclusiv educație și îngrijire timpurie, asistență medicală, îngrijire pe termen lung, educație și formare și locuințe;

- (g) „serviciile esențiale” includ apa, salubritatea, energia, transporturile, serviciile financiare și comunicațiile digitale;
- (h) „acces efectiv la servicii” înseamnă o situație în care serviciile relevante sunt disponibile imediat, abordabile ca preț, accesibile, de bună calitate, furnizate în timp util și în care potențialii utilizatori au acces egal la servicii, au cunoștință de existența lor, precum și de drepturile de a le utiliza;
- (i) „plan de incluziune” înseamnă un acord sau un set de acorduri încheiate cu persoane care nu dispun de resurse suficiente, vizând promovarea incluziunii sociale a acestora și, pentru persoanele care sunt apte de muncă, integrarea lor pe piața muncii.

CARACTERUL ADECVAT AL SPRIJINULUI PENTRU VENIT

3. Se recomandă ca statele membre să instituie și, dacă este necesar, să consolideze plase de siguranță socială solide care să garanteze un trai demn în toate etapele vieții, combinând un sprijin adecvat pentru venit – prin intermediul unor prestații de venit minim și al altor prestații monetare de însoțire – cu prestații în natură, oferind acces efectiv la servicii de facilitare și servicii esențiale. Furnizarea de prestații în natură poate susține un sprijin solid pentru venit.
4. Pentru a asigura un sprijin adecvat pentru venit, se recomandă ca statele membre să stabilească nivelul venitului minim printr-o metodologie transparentă și solidă definită în conformitate cu legislația națională și implicând părțile interesate relevante. Se recomandă ca această metodologie să ia în considerare sursele de venit globale, nevoile specifice și situațiile dezavantajoase ale gospodăriilor, venitul persoanelor cu câștiguri salariale scăzute sau al persoanelor cu salariu minim, nivelul de trai și puterea de cumpărare, nivelurile prețurilor și evoluțiile aferente acestora, precum și alte elemente relevante.

5. Concomitent cu asigurarea stimulentele pentru (re)integrarea și menținerea pe piața muncii a persoanelor care sunt apte de muncă, se recomandă ca sprijinul pentru venit acordat persoanelor care nu dispun de resurse suficiente să ajungă la un nivel cel puțin echivalent cu unul dintre următoarele elemente:
 - (a) pragul riscului de sărăcie la nivel național sau
 - (b) valoarea monetară a bunurilor și serviciilor necesare, inclusiv alimentația adecvată, locuințele, asistența medicală și serviciile esențiale, conform definițiilor naționale sau
 - (c) alte niveluri comparabile cu nivelurile menționate la litera (a) sau (b), stabilite prin legislația sau practica națională.
6. Se recomandă ca statele membre să ajungă treptat la nivelul adecvat al sprijinului pentru venit prevăzut la punctul 5 până cel târziu în 2030, protejând în același timp sustenabilitatea finanțelor publice.
7. Se recomandă ca statele membre să revizuiască periodic și, ori de câte ori este relevant, să ajusteze nivelul venitului minim pentru a menține caracterul adecvat al sprijinului pentru venit, ținând seama, în același timp, de prestațiile în natură.
8. În vederea promovării egalității de gen, a securității veniturilor și a independenței economice a femeilor, a tinerilor adulți și a persoanelor cu handicap, se recomandă ca statele membre să asigure posibilitatea de a solicita ca venitul minim să fie acordat membrilor individuali ai gospodăriei.

GRADUL DE ACOPERIRE AL VENITULUI MINIM

9. Se recomandă ca statele membre să se asigure că toate persoanele, inclusiv tinerii adulți, care nu dispun de resurse suficiente sunt acoperite de un venit minim stabilit prin lege, definind:
- (a) criteriile de eligibilitate transparente și nediscriminatorii care să garanteze accesul efectiv la venitul minim, indiferent de existența unei adrese permanente, asigurând în același timp că durata șederii legale este proporțională;
 - (b) praguri pentru testarea mijloacelor care să reflecte nivelul de trai dintr-un stat membru pentru diferite tipuri și dimensiuni de gospodării și să țină seama de celelalte tipuri de venituri (și de active) ale gospodăriei în mod proporțional;
 - (c) timpul necesar pentru analizarea cererii, asigurându-se, în același timp, că decizia este emisă fără întârzieri inutile și, în practică, în termen de cel mult 30 de zile de la depunerea cererii;
 - (d) continuitatea accesului la venitul minim atât timp cât persoanele care nu dispun de resurse suficiente îndeplinesc criteriile și condițiile de eligibilitate stabilite prin lege, cu revizuirea periodică a eligibilității, și oferind în același timp acces la măsuri specifice și proporționale de incluziune activă pentru persoanele care sunt apte de muncă.
 - (e) proceduri simple, rapide, imparțiale și gratuite de depunere a plângerilor și de recurs, asigurându-se, în același timp, că persoanele care nu dispun de resurse suficiente sunt informate și au acces efectiv la astfel de proceduri;
 - (f) măsuri care să garanteze că plasele de siguranță socială reacționează la diverse tipuri de crize și sunt capabile să atenueze în mod eficace consecințele socioeconomice negative ale unor astfel de crize.

GRADUL DE ADOPTARE A VENITULUI MINIM

10. Se recomandă ca statele membre să încurajeze sau să faciliteze adoptarea deplină a venitului minim prin:
- (a) reducerea sarcinii administrative, inclusiv prin simplificarea procedurilor de depunere a cererilor și prin asigurarea de orientări pas cu pas pentru cei care au nevoie de acestea, acordând totodată atenție disponibilității instrumentelor digitale și nedigitale;
 - (b) asigurarea accesului la informații ușor de utilizat, gratuite și actualizate privind drepturile și obligațiile legate de venitul minim;
 - (c) informarea persoanelor care nu dispun de resurse suficiente, în special din cadrul gospodăriilor monoparentale, pentru a crește gradul de conștientizare al acestora și pentru a facilita adoptarea, inclusiv prin implicarea părților interesate relevante la nivel național, regional și local;
 - (d) luarea de măsuri pentru combaterea stigmatizării și a prejudecăților neconștientizate legate de sărăcie și de excluziunea socială;
 - (e) luarea de măsuri pentru îmbunătățirea sau dezvoltarea metodologiilor de evaluare și evaluarea periodică a gradului de neadoptare a venitului minim în conformitate cu aceste metodologii și, după caz, a măsurilor conexe de activare pe piața forței de muncă, identificarea barierelor și punerea în aplicare a unor măsuri de remediere.

ACCESUL LA PIETE INCLUZIVE ALE MUNCII

11. În vederea promovării unor rate ridicate de ocupare a forței de muncă și a unor piețe incluzive ale muncii, se recomandă ca statele membre, în cooperare cu partenerii sociali, după caz, să asigure activarea pe piața forței de muncă, să elimine barierele din calea (re)intrării pe piața muncii și a păstrării unui loc de muncă, să sprijine persoanele apte de muncă în parcursul lor către găsirea unor locuri de muncă de calitate, să asigure stimulente pentru muncă, să combată sărăcia persoanelor încadrate în muncă și segmentarea pieței muncii, să stimuleze încadrarea în muncă cu forme legale, să combată munca nedeclarată și să faciliteze oportunitățile de muncă, prin:
- (a) asigurarea faptului că cerințele de activare oferă suficiente stimulente pentru (re)intrarea pe piața muncii, fiind, în același timp, treptate și proporționale; o atenție deosebită ar trebui acordată tinerilor adulți pentru a-i reorienta spre educație, formare sau spre piața muncii în cel mai scurt timp posibil;
 - (b) îmbunătățirea investițiilor în capitalul uman prin politici de educație și formare care favorizează incluziunea, care să sprijine perfecționarea și recalificarea în special a celor cu competențe slabe sau depășite, inclusiv prin cooperarea cu partenerii sociali;
 - (c) prevederea posibilității de a combina sprijinul pentru venit cu veniturile salariale, eliminarea treptată a sprijinului pentru venit sau păstrarea dreptului la sprijin pentru venit în timpul perioadelor de muncă de scurtă durată sau sporadice, al perioadelor de probă sau al stagiilor de practică;
 - (d) revizuirea periodică a elementelor cu efect de stimulare sau de descurajare din cadrul sistemelor fiscale și de securitate socială;
 - (e) sprijinirea oportunităților de muncă în sectorul economiei sociale, inclusiv prin furnizarea de experiență profesională practică;
 - (f) facilitarea tranziției către ocuparea unui loc de muncă prin oferirea de măsuri angajatorilor și angajaților, cum ar fi stimulente pentru recrutare, sprijin la (și după) angajare, mentorat, consiliere, promovarea păstrării locului de muncă și avansarea la locul de muncă.

ACCESUL LA SERVICII DE FACILITARE ȘI SERVICII ESENȚIALE

12. Se recomandă ca statele membre să asigure:
- (a) accesul efectiv și egal la servicii de facilitare, inclusiv în conformitate cu principiile privind calitatea definite în Cadrul european de calitate pe bază voluntară pentru serviciile sociale;
 - (b) garantarea continuității accesului efectiv la servicii esențiale, inclusiv la energie;
 - (c) eliminarea barierelor financiare și nefinanciare din calea accesului efectiv la servicii de facilitare și servicii esențiale.

SPRIJIN INDIVIDUALIZAT

13. În vederea eliminării barierelor diverse cu care se confruntă persoanele care nu dispun de resurse suficiente în ceea ce privește incluziunea socială și, pentru persoanele care sunt apte de muncă, în ceea ce privește ocuparea unui loc de muncă, se recomandă ca statele membre să dezvolte o abordare individualizată și să coordoneze furnizarea de servicii, prin:
- (a) efectuarea unei evaluări multidimensionale a nevoilor, care să analizeze barierele din calea incluziunii sociale și a ocupării unui loc de muncă, să identifice serviciile de facilitare și serviciile esențiale necesare pentru eliminarea acestor bariere și să stabilească sprijinul necesar și

- (b) pe această bază, în termen de cel mult trei luni de la data accesului la venitul minim, elaborarea unui plan de incluziune care ar trebui:
- (1) să definească obiective și termene comune;
 - (2) să prezinte un pachet de sprijin adaptat nevoilor individuale, care să cuprindă măsuri active pe piața muncii și/sau măsuri de promovare a incluziunii sociale;
 - (3) să desemneze un responsabil de caz sau un punct unic de contact și de serviciu care va asigura sprijinul continuu, va organiza redirecționarea în timp util către serviciile competente și va supraveghea periodic progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a planului de incluziune;
- (c) pentru persoanele care nu dispun de resurse suficiente și care sunt șomeri de lungă durată, revizuirea și, dacă este necesar, adaptarea acordului existent de integrare în muncă în conformitate cu Recomandarea privind integrarea șomerilor de lungă durată pe piața forței de muncă, pentru a-l completa cu elemente ale planului de incluziune menționat la litera (b).

GUVERNANȚĂ, MONITORIZARE ȘI RAPORTARE

14. În vederea elaborării și punerii în aplicare eficace a unor plase de siguranță socială solide la nivel național, regional și local, se recomandă ca statele membre:
- (a) să evite lacunele, suprapunerile și fragmentarea diferitelor prestații și sisteme pentru a asigura un pachet coerent de sprijin pentru venit, măsuri de activare și servicii de facilitare;
 - (b) să consolideze capacitatea operațională a autorităților responsabile cu sprijinul pentru venit, a serviciilor de ocupare a forței de muncă și a furnizorilor de servicii de facilitare și să intensifice cooperarea acestora, inclusiv prin schimbul de date și prin promovarea unor modele de servicii integrate suplimentare;
 - (c) să capaciteze părțile interesate relevante, cum ar fi autoritățile regionale și locale, partenerii sociali, organizațiile societății civile și actorii din economia socială, în vederea participării lor efective la elaborarea, punerea în aplicare, monitorizarea și evaluarea sistemelor de venit minim;
 - (d) să asigure finanțarea adecvată a plaselor de siguranță socială în concordanță cu sustenabilitatea generală a finanțelor publice.

15. Pentru o mai bună fundamentare a elaborării politicilor, se recomandă ca statele membre:

- (a) să monitorizeze în permanență punerea în aplicare a politicilor de sprijin pentru venit, în special în ceea ce privește venitul minim, a măsurilor conexe de activare pe piața muncii și a accesului la servicii, inclusiv prin îmbunătățirea disponibilității și a calității datelor relevante, defalcate în funcție de sex, vârstă și, în cazul în care astfel de date sunt disponibile, în funcție de handicap, la toate nivelurile de guvernare și prin efectuarea de evaluări periodice, precum și să efectueze ajustări pentru a atinge obiectivele prezentei recomandări în cel mai eficient mod;
- (b) să elaboreze sau să consolideze, cu respectarea normelor privind protecția datelor, mecanisme care să permită monitorizarea persoanelor care nu dispun de resurse suficiente în ceea ce privește incluziunea socială sau tranziția acestora către ocuparea unui loc de muncă;
- (c) să informeze periodic Comisia cu privire la setul de măsuri adoptate sau planificate pentru punerea în aplicare a prezentei recomandări, bazându-se, după caz, pe strategiile, planurile sau rapoartele naționale existente, inclusiv pe cele prezentate în cadrul mecanismelor de raportare existente, cum ar fi metoda deschisă de coordonare, semestrul european și alte mecanisme relevante de programare și raportare ale UE; primul raport ar trebui să includă rezultatele și recomandările evaluărilor menționate la litera (a).

16. Consiliul salută intenția Comisiei de:

- (a) a continua colaborarea cu statele membre în cadrul Comitetului pentru protecție socială în legătură cu cadrul de evaluare comparativă privind venitul minim și a îmbunătăți disponibilitatea și comparabilitatea indicatorilor și datelor relevante;
- (b) a consolida învățarea reciprocă și diseminarea rezultatelor și a bunelor practici între statele membre;
- (c) pe baza documentelor menționate la punctul 15 litera (c) și în cadrul Comitetului pentru protecție socială, a evalua periodic progresele înregistrate în punerea în aplicare a prezentei recomandări, în strânsă cooperare cu Comitetul pentru ocuparea forței de muncă și cu rețeaua serviciilor publice de ocupare a forței de muncă, în ceea ce privește accesul la piețe incluzive ale muncii, și a pregăti, pe o bază trienală, un raport comun al Comisiei și al Comitetului pentru protecție socială privind progresele înregistrate în punerea în aplicare a prezentei recomandări;

- (d) a monitoriza progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a prezentei recomandări în contextul semestrului european, inclusiv în cooperare cu Comitetul pentru protecție socială.
- (e) a face un bilanț al acțiunilor întreprinse ca răspuns la prezenta recomandare, în special în ceea ce privește impactul acesteia asupra reducerii sărăciei și a excluziunii sociale, a creșterii gradului de ocupare a forței de muncă și a îmbunătățirii participării la activități de formare profesională, și de a prezenta un raport Consiliului până în 2030.

17. Recomandarea 92/441/CEE se înlocuiește cu prezenta recomandare.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu

Președintele